

برای توسکای عزیزم

دیالوگی آزاد دربارهٔ تک‌ماندگی

نوشته

محمدرضا نیستانی

عضو هیئت‌علمی دانشگاه اصفهان

پایانا

با صد هزار مردم تنهایی
 بی صد هزار مردم تنهایی
 «رودکی»

سرشناسه	:	نیستانی، محمدرضا، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	برای توسکای عزیزم: دیالوگی آزاد درباره تک‌ماندگی / نوشته محمدرضا نیستانی.
مشخصات نشر	:	اصفهان: یار مانا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۰۸۲-۱۳-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
یادداشت	:	دیالوگی آزاد درباره تک‌ماندگی
عنوان دیگر	:	دیالوگی آزاد درباره تک‌ماندگی.
موضوع	:	نیستانی، محمدرضا، ۱۳۵۰ - — خاطرات
موضوع	:	فلسفه — جامعه شناسی — روان شناسی
موضوع	:	College teachers --Iran-- Diaries
رده بندی کنگره	:	LB۱۷۷۸/۴
رده بندی دیویی	:	۳۷۸/۱۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۰۶۵۸۴۰

اصفهان- خیابان مشتاق درم - بلوار مرآباد - کوی ۱۹ - شماره ۴۶
تلفن: ۰۳۱-۳۲۶۱۶۳۶۰ - همراه: ۰۳۴-۱۰۴۰۰ - کد پستی: ۸۱۵۸۹-۳۸۱۳۱
www.yaremana.ir

برای توسکای عزیزم

دکتر محمد رضا نیستانی

آماده‌سازی: انتشارات یار مانا

مدیر تولید: فرهاد فروزنده

صفحه‌آرا: شهلا همتی

طراح جلد: فاطمه صفری

- لیتوگرافی: طلوع
- چاپ: الوان
- صحافی: مردانی
- چاپ اول: ۱۳۹۹
- تعداد: ۱۰۰۰
- قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان
- © حق چاپ: ۱۳۹۹، انتشارات یار مانا

چهره‌ست مطالب

۷	پیشگفتار
۱۱	رؤیای خاموش
۲۳	برشوندگی وجود
۳۷	نادیداری و ناشناختگی
۵۳	رخنه در بیداری
۷۱	تاوان سرخوشی
۸۳	آشوب واژه‌ها
۹۷	گفت و گو از چشمه جان
۱۱۱	مرکز نوشوندگی وجود
۱۲۷	آیه‌های زندگی
۱۴۱	واپسین زهرخندها
۱۵۳	آرام و فرخنده

پس از سال‌ها شادخواری و نوشتن بی‌زحمت از سرمشق‌های دیگران، این جستار نخستین نوشته‌ای است که کوشیده‌ام با پُرمایگی، چندگانگی و ناهمگنی‌های زیبایی‌شناسانه به مفهوم‌سازی در حوزه علوم انسانی بپردازم. در این اثر، با به تصویر کشیدن شاعرانه هستی پیرامونی‌ام و با بهره‌گیری از رویکرد دیالوژیکی (دیالوگ با درون و برون) به بازآفرینی، تفسیر و ارزیابی تجربه‌ام از انسان به مثابه یک عامل فعال و یک همتا نآرام پرداخته و تلاش کرده‌ام تمام حقیقت را درباره امکان تک‌ماندگی آن بگویم.^۱

این دیالوگ دسترنج پنج‌ساله‌ای است که، با شادی و امید و بی‌هیچ آمیزه و آشفتگی، تلاش نموده‌ام معنای «تک‌بودگی»^۲ و «تک‌ماندگی»^۳ را در آن بکاویم. تا آنجا که امکان داشته است، در این اثر کوشیده‌ام این مفاهیم را در دایره سیال، تودرتو و درهم‌تنیده و در گزیده‌گویی‌های منداها، فصل‌های آن تحلیل و تبیین کنم.

۱. چون جزئی از حقیقت را گفتن، به‌قوا، داستایفسکی - یعنی چیزی نگفتن (آندره ژید، داستایفسکی، ترجمه حسن هنرمندی، تهران: زوار، ۱۳۸۰، ص ۹۵).

۲. گیومه («») نمادی در نشانه‌گذار است که برای دو منظور به کار می‌رود: نخست، وقتی که سخنی به طور مستقیم از جایی یا کسی نقل شود (نقا قدا می‌سیم)؛ و دوم، زمانی که بخواهیم اسم‌ها، لغات و واژگان خاص، عنوان‌ها و مفاهیم علمی و فلسفی را مشخص کنیم که در این صورت در یک مجموعه فقط برای بار اول مفاهیم را در گیومه می‌گذارند در این اثر، گیومه بیشتر به منظور دوم به کار رفته است. مفاهیمی که در این نوشته در گیومه گذارده شده است بیشتر از آن نویسنده است و زیربنای اصلی اندیشه‌های مطرح شده این جستار را نیز تشکیل می‌دهد. این مفاهیم با بهم‌تنیدگی تک‌تک واژه‌ها، جمله‌ها، بندها و فصل‌های کتاب، این فرصت را به خواننده می‌دهد تا با فهمی رست‌تر و عمیق‌تری از تک‌ماندگی دست یابد.

۳. در اثر پیشین، با عنوان *ما در باران خواهیم ماند* نقد حال اصحاب دانش، مفهوم تک‌ماندگی را به طور مقدماتی و البته ناپخته طرح کرده بودم. در آنجا هنوز بین مفاهیم تک‌بودگی و تک‌ماندگی جمع‌بودگی و جمع‌ماندگی تمایز دقیق و آشکاری قائل نشده بودم. در اثر حاضر، تک‌بودگی ویژگی ذاتی انسان‌ها در نظر گرفته شده است که با تولد به منصه ظهور می‌رسد. باین حال، وقتی آدمی با به وجود می‌گذارد، به‌ناچار باید زندگی را با جمع آغاز کند. زندگی با جمع اگر اندیشمندانه باشد می‌تواند باعث تعالی فرد شود. در واقع، در جمع‌بودگی دو امکان برای انسان متصور است: نخست آنکه، آدمی ممکن است بخش کوچکی از یگانگی خود را در جمع از دست بدهد. باین حال تلاش کند ضمن بهره‌گیری از جمع، با چنگ و دندان خود را از آفت‌های آن دور نگه دارد (تلاش برای تک‌ماندگی)؛ یا آنکه ممکن است انسان گرفتار جمع شود (جمع‌ماندگی)، محمدرضا نیستانی، *ما در باران خواهیم ماند* نقد حال اصحاب دانش، اصفهان: یار ماند، ۱۳۹۵.